Neljapäev, 28. november 2019

P9_TA(2019)0079

2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverents (COP25)

Euroopa Parlamendi 28. novembri 2019. aasta resolutsioon Hispaanias Madridis toimuva 2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP25) kohta (2019/2712(RSP))

(2021/C 232/07)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja selle Kyoto protokolli,

— võttes arvesse 12. detsembril 2015. aastal Pariisis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) vastu võetud kokkulepet (Pariisi kokkulepe),

— võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 24. istungjärku (COP24), Kyoto protokolli osaliste koosoleku 14. istungjärku (CMP14) ja Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi esimese istungjärgu kolmandat osa (CMA1.3), mis peeti 2.–14. detsembril 2018 Poolas Katowices,

— võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi juhatuse 1. novembri 2019. aasta otsust kiita heaks Tšiili valitsuse kui järgmise eesistujariigi ettepanek korraldada ÜRO kliimamuutuste konverents (COP25) 2.–13. detsembril 2019 Hispaanias Madridis,

— võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärke,

— võttes arvesse ÜRO peasekretäri korraldatud kliimamuutuste teemalist tippkohtumist, mis toimus 23. septembril 2019,

— võttes arvesse oma 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni Poolas Katowices toimuva 2018. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP24) kohta ([1]),

— võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni kliimamuutuste kohta – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni kooskõlas Pariisi kokkuleppega ([2]),

— võttes arvesse komisjoni 28. novembri 2018. aasta teatist „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“ (COM(2018)0773),

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. juuni 2019. aasta järeldusi,

— võttes arvesse nõukogu 4. oktoobri 2019. aasta järeldusi,

— võttes arvesse ELi ja selle liikmesriikide kavatsetavaid riiklikult kindlaksmääratud panuseid, mille Läti ja Euroopa Komisjon esitasid 6. märtsil 2015. aastal ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile,

— võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruannet „Üleilmne soojenemine 1,5 °C“, viiendat hindamisaruannet (AR5) ja selle kokkuvõtvat aruannet, eriaruannet kliimamuutuste ja maa kohta ning eriaruannet ookeani ja krüosfääri kohta muutuvas kliimas,

([1]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0430.
([2]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0217.

— võttes arvesse ülemaailmse kliimamuutustega kohanemise komisjoni (Global Commission on Adaptation) juhtaruannet kliimamuutustega kohanemise kohta,

— võttes arvesse ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP) 2018. aasta novembris avaldatud üheksandat kokkuvõtvat aruannet (heitkoguste erinevuste kohta 2018. aastal) ja neljandat kohanemiserinevuste aruannet 2018. aasta kohta,

— võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 2. aprillil 2019. aastal avaldatud näitajatel põhinevat hinnangut „Economic losses from climate-related extremes in Europe“ (Äärmuslikest ilmastiku- ja kliimaoludest põhjustatud majanduslik kahju Euroopas),

— võttes arvesse Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni (WMO) 2019. aasta märtsis tehtud avaldust maailma kliima olukorra kohta 2018. aastal ja selle 14. kasvuhoonegaaside bülletääni, mis avaldati 22. novembril 2018,

— võttes arvesse solidaarsust ja õiglast üleminekut käsitlevat Sileesia deklaratsiooni, Sileesia ministrite deklaratsiooni „Forests for Climate“ (Metsad kliima nimel) ja partnerlust „Driving Change Together for Electromobility and Zero Emission Transport“ (elektromobiilsust ja nullheitega transporti käsitlev partnerlus „Käivitame koos muutused“), mis allkirjastati kliimakonverentsi COP24 raames,

— võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 29. mail 2019. aastal avaldatud bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmse hindamisaruande poliitikakujundajatele mõeldud kokkuvõtet,

— võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta ([3]),

— võttes arvesse ÜRO 2019. aasta kliimameetmete tippkohtumise teadusnõuanderühma kokku pandud kõrgetasemelist koondaruannet uusima kliimateadusliku teabe kohta pealkirjaga „United in Science“ (Ühinenud teaduses),

— võttes arvesse Eurobaromeetri 2019. aasta aprilli uuringut kliimamuutuste kohta,

— võttes arvesse küsimusi Hispaanias Madridis toimuva 2019. aasta ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP25) kohta, mis esitati nõukogule (O-000029/2019 – B9-0055/2019) ja komisjonile (O-000030/2019 – B9-0056/2019),

— võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,

A. arvestades, et Pariisi kokkulepe jõustus 4. novembril 2016; arvestades, et 19. novembriks 2019 oli 197st ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalisest 187 andnud ÜRO-le hoiule oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja;

B. arvestades, et 6. märtsil 2015. aastal esitasid EL ja selle liikmesriigid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile oma kavatsetavad riiklikult kindlaksmääratud panused, võttes sellega endale siduva eesmärgi saavutada 2030. aastaks liidus kasvuhoonegaaside heitkoguste vähemalt 40 % vähendamine võrreldes 1990. aasta tasemetega;

C. arvestades, et kohustustest, mille Pariisi kokkuleppele allkirja andjad seni on võtnud, ei piisa ühise eesmärgi saavutamiseks; arvestades, et praegused ELi ja liikmesriikide esitatud riiklikult kindlaksmääratud panused ei ole Pariisi kokkuleppes seatud eesmärkidega kooskõlas ning tuleb üle vaadata;

D. arvestades, et IPCC aruanne 1,5 °C kohta näitab, et temperatuuri sellise tõusu tagajärjed on tõenäoliselt tunduvalt vähem rasked kui 2 °C suuruse tõusu tagajärjed;

([3]) ELT C 356, 4.10.2018, lk 38.

Neljapäev, 28. november 2019

E. arvestades, et neli viimast aastat (2015–2018) olid ülemaailmsete andmete kohaselt neli kõige soojemat aastat ning 2018. aastal saavutasid ülemaailmsed CO_2 heitkogused rekordtaseme; arvestades, et 2019. aasta juuli oli andmete kohaselt kõige soojem kuu ja 2019. aastal praegune suundumus jätkub, mistõttu aastad 2015–2019 on Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni andmetel tõenäoliselt viis kõige soojemat üksteisele järgnenud aastat;

F. arvestades, et Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni andmetel oli ülemaailmne CO_2 kontsentratsioon 2018. aastal 407,8 miljondikku (ppm), mis on 2,2 miljondikku suurem kui 2017. aastal, ning et CO_2 kontsentratsioonid võivad 2019. aasta lõpuks saavutada või isegi ületada 410 miljondikku;

G. arvestades, et kliimastreigid on osana ülemaailmsest liikumisest toimunud 185 riigis üle kogu maailma ning 2019. aasta septembris tuli ajaloo suurima kliimaliikumise nimel tänavatele rekordilised 7,6 miljonit inimest;

H. arvestades, et Pariisi kokkuleppe preambulis tunnistatakse „kõikide ökosüsteemide, sealhulgas ookeanide terviklikkuse tagamise olulisust“ ning et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikli 4 lõike 1 punktis d rõhutatakse, et selle osalised aitavad kaasa kasvuhoonegaaside reservuaaride ja neeldajate säästvale majandamisele, kaitsele ja suurendamisele, kaasa arvatud nii biomass, metsad ja ookeanid kui ka teised maismaa, rannikualade ja mere ökosüsteemid;

I. arvestades, et Tšiili, kes on COP25 järgmine eesistujariik, on juba märkinud, et ta kavatseb tõsta esile ookeanide rolli globaalse soojenemise vastu võitlemisel, mis on veelgi mõistlikum otsus pärast seda, kui IPCC avaldas uue murettekitava aruande ookeanide soojenemise kohta;

J. arvestades, et metsad aitavad oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele; arvestades, et kasvavad metsad neelavad ligikaudu 10 % ELi kasvuhoonegaaside heitkogustest; arvestades, et raadamine põhjustab ligikaudu 20 % üleilmsest kasvuhoonegaaside heitest ning see on tingitud eriti tööstusliku loomakasvatuse ning soja ja palmiõli tööstusliku tootmise laiendamisest, sealhulgas ELi turu jaoks; arvestades, et EL peaks vähendama oma kaudset kaasaaitamist raadamisele („tarbimisega seotud raadamine“), mille eest ta kannab vastutust;

K. arvestades, et Euroopa Parlament on komisjonilt korduvalt, sealhulgas oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsioonis kliimamuutuste kohta palunud, et see uuriks CO_2 hinnakujundust sektorites, mis ei ole veel ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (ETS) hõlmatud;

L. arvestades, et kliimamuutused mõjutavad ebaproportsionaalselt palju arengumaid, hoolimata asjaolust, et need tekitavad palju vähem CO_2 kui arenenud riigid;

1. tuletab meelde, et kliimamuutused on üks olulisim inimkonna ees seisev lahendamist vajav ülesanne ning et kõik riigid ja osalised üle kogu maailma peavad tegema kõik endast oleneva, et nende vastu võidelda; rõhutab, et õigeaegne rahvusvaheline koostöö, solidaarsus ning järjepidev ja jätkuv pühendumine ühisele tegevusele on ainus lahendus, kuidas täita meie ühist kohustust kaitsta kogu planeeti;

2. tunnistab, et kliimamuutustega kaasnevad suured ohud on inimeste üks keskseid muresid; tuletab meelde, et 2019. aasta Eurobaromeetri uuringu kohaselt peab 93 % ELi kodanikest kliimamuutust suureks probleemiks; väljendab heameelt asjaolu üle, et inimesed kogu maailmas, eriti noorem põlvkond, on kliimameetmete eest võitlemisel üha aktiivsemad; väljendab heameelt nende nõudmise üle seada suuremaid ühiseid eesmärke ja võtta kiiresti meetmeid, et saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid ja mitte ületada 1,5 °C piiri; nõuab tungivalt, et riikide valitsused, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning EL neid nõudmisi arvesse võtaksid;

3. tunnistab, et üldsuse toetus on ambitsioonika ja kaasava ELi kliimapoliitika ja -meetmete eduks hädavajalik; on seisukohal, et see peaks kajastuma ELi jõupingutustes kliimamuutustega võitlemisel;

4. tunnistab, et kliimamuutustest tulenev koormus on juba praegu ja ka edaspidi kõige rängem peamiselt maailma lõunapoolsetele riikidele, et maailma lõunapoolsed riigid on kliimamuutuste negatiivse mõju suhtes vähemkaitstud kui maailma põhjaosa, et neil on juba kahjusid ja kahjustusi ja väiksem kohanemisvõime ning et maailma lõunapoolsete riikide panus kliimakriisi vastu võitlemisse on olnud märkimisväärselt väiksem kui maailma põhjaosal;

5. tuletab meelde, et Pariisi kokkuleppe preambulis tunnistatakse õigus tervisele põhiõiguseks; rõhutab, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikli 4 lõike 1 punktis f on sätestatud, et kõik konventsiooni osalised kasutavad neile sobivaid meetodeid, näiteks riiklikult formuleeritud ja kindlaks määratud mõjude hindamist eesmärgiga viia miinimumini ebasoodsad mõjud majandusele, rahva tervisele ja keskkonnakvaliteedile ning kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks kasutusele võetud projektidele ja meetmetele; on seisukohal, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni riiklike kliimamuutustega kohanemise kavadesse ja riiklikesse teatistesse tuleks lisada tervis;

6. peab kahetsusväärseks asjaolu, et kliimamuutustega seotud kestliku arengu eesmärkide näitajad ei hõlma tervist; märgib siiski, et olukorda parandatakse Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadi akadeemiliste uuringute algatustega; väljendab heameelt selle üle, et 23. septembril 2019 võeti vastu ÜRO kõrgetasemeline poliitiline deklaratsioon üldise tervisekindlustuse kohta;

7. tunnistab, et enamiku kestliku arengu eesmärkide saavutamine on peaaegu võimatu, kui ei täideta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul kokku lepitud kliima- ja keskkonnaalaseid eesmärke;

8. rõhutab, et kliimamuutuste otsesed tagajärjed on juba tuntavad; rõhutab, et ülemaailmse kliimamuutustega kohanemise komisjoni aruande kohaselt võivad kliimamuutused viia 2030. aastaks vaesusesse rohkem kui 100 miljonit inimest ning põllukultuuride saagikus võib 2050. aastaks langeda 5–30 %, jättes eriti vähekaitstud piirkonnad toiduga kindlustamata;

9. rõhutab, et leevendamata soojenemine kujundab maailmamajanduse prognooside kohaselt ümber, vähendades 2100. aastaks maailma keskmist sissetulekut 23 % ja suurendades sissetulekute ebavõrdsust maailmas; rõhutab, et vastupidiselt eelnevatele hinnangutele on oodatav ülemaailmne kahju ligikaudu lineaarne ülemaailmse keskmise temperatuuri puhul, kusjuures mediaankahju on mitu korda suurem, kui juhtivad mudelid näitavad ([4]);

Kliimameetmete teaduslik alus

10. rõhutab, et IPCC 1,5 °C käsitlev eriaruanne kujutab endast kõige põhjalikumat ja ajakohasemat teaduslikku hinnangut kliimamuutuste leevendamise stsenaariumidele kooskõlas Pariisi kokkuleppega; rõhutab, et selle aruande kohaselt on selleks, et hoida üleilmne temperatuuri tõus 2100. aastaks suure tõenäosusega alla 1,5 °C ilma selle ületamiseta või piiratud ületamisega, vaja saavutada kogu maailmas hiljemalt 2067. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheide ning vähendada ülemaailmset kasvuhoonegaaside heitkogust 2030. aastaks maksimaalselt 27,4 gigatonni CO2-ekvivalendini aastas; rõhutab, et neid tulemusi arvesse võttes ja kooskõlas Pariisi kokkuleppega peavad EL kui ülemaailmne liider ja teised maailma suurimad majandusjõud püüdma saavutada kasvuhoonegaaside netonullheite võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2050. aastaks;

11. rõhutab, et IPCC eriaruandes kliimamuutuste ja maa kohta rõhutatakse globaalse soojenemise laastavaid tagajärgi maale; väljendab muret selle pärast, et inimeste põhjustatud mulla degradeerumine, mis on peamiselt tingitud mittesäästvatest põllumajandustavadest ja suurenevatest maakasutuse häiretest, nagu metsatulekahjud, vähendab veelgi maa suutlikkust toimida CO_2 sidujana; rõhutab, et need dramaatilised tagajärjed halvenevad prognooside kohaselt veelgi, kui valitsevad ülemaailmsed suundumused jätkuvad;

12. juhib tähelepanu asjaolule, et IPCC eriaruandes ookeani ja krüosfääri kohta muutuvas kliimas rõhutatakse, et kliimamehhanismid sõltuvad ookeanide ja mere ökosüsteemide tervisest, mida praegu mõjutavad globaalne soojenemine, reostus, merekeskkonna bioloogilise mitmekesisuse liigkasutus, meretaseme tõus, hapestumine, hapnikusisalduse vähenemine, mere kuumalained, liustike ja merejää enneolematu sulamine ning rannikualade erosioon; rõhutab lisaks

([4]) Burke, M. jt, „Global non-linear effect of temperature on economic production“, *Nature*, kd 527, lk 235-239.

aruande järeldusi seoses suurenenud ohtudega mereökosüsteemidele, rannikukogukondadele ja elatusvahenditele; tuletab meelde, et ookeanid on osa lahendusest kliimamuutuste tagajärgede leevendamiseks ja nendega kohanemiseks; rõhutab, et COP25 on kõigi aegade esimene ookeanidele pühendatud COP; nõuab seetõttu, et EL seaks ookeanid tähtsale kohale Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskavas ja käimasolevatel rahvusvahelistel kliimaläbirääkimistel;

13. väljendab muret järelduste pärast, mis on esitatud ÜRO Keskkonnaprogrammi aruandes heitkoguste erinevuste kohta 2018. aastal, eriti asjaolu pärast, et praegused tingimusteta riiklikult kindlaksmääratud panused ei ole kaugeltki piisavad, et saavutada Pariisi kokkuleppe soojenemispiirang, mis on tunduvalt alla 2 °C, ja toovad selle asemel 2100. aastaks kaasa hinnangulise soojenemise 3,2 °C ([5]) eeldusel, et kliimameetmed jätkuvad kogu 21. sajandi vältel; rõhutab suurt ohtu, et kui soojenemine on 3,2 °C, ületatakse teatavad murdepunktid ja sellega kaasneb ulatuslik lisasoojenemine;

14. väljendab muret ÜRO 2019. aasta kliimaalaseks tippkohtumiseks koostatud kõrgetasemelise koondaruande („United in Science") järelduste pärast, eelkõige asjaolu pärast, et söe heitkogused kasvasid 2017. aastal taas ja et fossiilkütuste CO_2 heitkoguste iga-aastane kasv jõudis 2018. aastal uuele kõrgeimale tasemele, mis põhjustas ärevusttekitavat ja enneolematut kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni atmosfääris;

15. rõhutab, et riiklikult kindlaksmääratud panuste praegust taset tuleks viiekordistada, et mitte ületada 1,5 °C piiri; rõhutab, et see ülemaailmne eesmärk on endiselt tehniliselt teostatav ning tooks kaasa mitmeid kaasnevaid hüvesid keskkonnale ja rahvatervisele;

16. rõhutab, et WHO andmetel kujundavad kliimamuutused tervist mõjutavaid sotsiaalseid ja keskkonnaga seotud tegureid – puhas õhk, puhas joogivesi, piisav toit ja kindel eluase – ja et prognooside kohaselt sureb ajavahemikul 2030–2050 igal aastal täiendavalt 250 000 inimest alatoitumise, malaaria, kõhulahtisuse ja kuumarabanduse tagajärjel, kusjuures väga kõrge õhutemperatuur põhjustab otseselt suremist südame-veresoonkonna ja hingamisteede haiguste tagajärjel, eriti eakate ja vähemkaitstud isikute seas; rõhutab, et üleujutuste, kuumalainete, põua ja tulekahjude tõttu on kliimamuutustel märkimisväärne mõju inimeste tervisele, sealhulgas alatoitumus, vaimne tervis, südame-veresoonkonna ja hingamisteede haigused ning siirutajatega levivad haigused; rõhutab, et kehvemad hügieenistandardid ning piiratud juurdepääs joogiveele ja tervishoiuteenustele ohustavad naiste tervist, eriti raseduse ajal;

17. rõhutab, et IPBESi 2019. aasta bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste ülemaailmses hindamisaruandes, IPCC eriaruandes ookeani ja krüosfääri kohta muutuvas kliimas ning ülemaailmse kliimamuutustega kohanemise komisjoni juhtaruandes tunnistatakse kliimamuutused bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja mulla degradeerumise üheks peamiseks põhjuseks; rõhutab kliimamuutuste negatiivset mõju loodusele ja bioloogilisele mitmekesisusele, ökosüsteemi teenustele, ookeanidele ja toiduga kindlustatusele, mis hinnangute kohaselt muutub eelseisvatel aastakümnetel üha olulisemaks;

18. kordab, et selliste suure süsinikusisaldusega ökosüsteemide nagu turbaalade, märgalade, karjamaade, mangroovide ja tervete metsade range kaitse on reageerimisvõimalus, millel on vahetu mõju ja mida ei saa mingil juhul asendada rikutud maa metsastamise, taasmetsastamise ja taastamisega, kuna sellistel tegevustel ei ole vahetut mõju;

19. märgib, et IPBESi bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste üldise hindamisaruande kohaselt ähvardab praegu miljonit liiki väljasuremine; tuletab meelde bioloogilise mitmekesisuse olulist rolli, mis võimaldab inimestel võidelda globaalse soojenemise vastu ja sellega kohaneda; on mures mõju pärast, mida bioloogilise mitmekesisuse vähenemine avaldab meie vastupanuvõime tasemele; rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ei ole mitte ainult keskkonnaküsimus, vaid sellel on ka laiem ühiskondlik ja majanduslik mõju;

([5]) ÜRO Keskkonnaprogramm, „Emissions Gap Report 2018" (Aruanne heitkoguste erinevuste kohta 2018. aastal), lk 21.

Neljapäev, 28. november 2019

Auahne ELi kliimapoliitika: ELi riiklikult kindlaksmääratud panused ja pikaajaline strateegia

20. kutsub kõiki ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalisi üles aitama koostöös piirkondade ja valitsusväliste osalejatega konstruktiivselt kaasa protsessi kehtestamisele enne 2020. aastat, mil tuleb ajakohastada riiklikult kindlaksmääratud panused, et tagada nende vastavus Pariisi kokkuleppes sätestatud pikaajalisele temperatuuri-eesmärgile; tunnistab, et praegused lubadused ei ole kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks piisavad; rõhutab seetõttu, et kasvuhoonegaaside heitkoguste suurenemine kogu maailmas tuleks võimalikult kiiresti peatada ning et kõik osalised, eriti EL ja kõik G20 riigid, peaksid rohkem pingutama ja ajakohastama oma riiklikult kindlaksmääratud panused 2020. aasta alguseks, nagu on ette nähtud Pariisi kokkuleppes;

21. kiidab heaks kliimameetmete alliansi (Climate Ambition Alliance) käivitamise ÜRO kliimameetmete 2019. aasta tippkohtumisel, kuhu kuulub 59 ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalist, kes on teatanud kavatsusest esitada 2020. aastaks tõhustatud riiklikult kindlaksmääratud panused, nagu on ette nähtud Pariisi kokkuleppes, ning 65 osalist, sealhulgas EL, kes töötavad selle nimel, et saavutada kasvuhoonegaaside netonullheide 2050. aastaks; taunib siiski asjaolu, et vaatamata Euroopa Parlamendi nõudmistele ei olnud kõik ELi liikmesriigid valmis toetama ELi riiklikult kindlaksmääratud panustega seotud eesmärkide suurendamist;

22. rõhutab, kui oluline on laiahaardeline ja kaasav ELi kliimapoliitika, et tegutseda usutava ja usaldusväärse partnerina üleilmsel tasandil, ja ELi üleilmse juhtpositsiooni säilitamine kliimaküsimustes; rõhutab seetõttu, et EL peab investeerima teadusuuringutesse ja tööstuslikult kohaldatavatesse uuendustesse ning tegema neis märkimisväärseid edusamme;

23. kutsub ELi juhte veel kord tungivalt üles toetama Euroopa Ülemkogu 12. ja 13. detsembri 2019. aasta kohtumisel ELi pikaajalist eesmärki saavutada liidusisene kasvuhoonegaaside netonullheide võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2050. aastaks; palub ELi eesistujariigil ja komisjonil seejärel teatada see eesmärk võimalikult kiiresti ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi sekretariaadile; rõhutab, et selleks, et saavutada 2050. aastaks liidusisene kasvuhoonegaaside netonullheide kõige kulutasuvamal viisil ja et mitte sõltuda süsiniku kõrvaldamise tehnoloogiast, mis ohustaks tugevalt ökosüsteeme, bioloogilist mitmekesisust ja toiduga kindlustatust, tuleb 2030. aastaks püstitada ambitsioonikamad eesmärgid; rõhutab, et looduspõhised lahendused on ELi peamine vahend kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamiseks; peab kahetsusväärseks, et 2019. aasta septembris toimunud ÜRO kliimatippkohtumisel jättis EL kasutamata võimaluse seada kõrgemaid eesmärke ja näidata eeskuju Pariisi kokkuleppe saavutamisel; peab ülimalt tähtsaks, et EL annaks konverentsil COP25 selgelt märku, et on valmis oma panust Pariisi kokkuleppesse suurendama;

24. toetab ELi riiklikult kindlaksmääratud panuse ajakohastamist, seades kogu majandust hõlmavaks eesmärgiks vähendada liidusisest kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega; kutsub seetõttu ELi juhte üles toetama liidu riiklikult kindlaksmääratud panuse suurendamist; on veendunud, et sellega käsikäes tuleb ELi õiguses ette näha eesmärk saavutada võimalikult ruttu ja hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus; kutsub teisi maailma majandusjõude üles ajakohastama oma riiklikult kindlaksmääratud panuseid, et saavutada üleilmne mõju;

25. ootab, et Euroopa rohelises kokkuleppes esitatakse terviklik ja ambitsioonikas strateegia Euroopas hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamiseks, sealhulgas eesmärk vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside liidusisest heidet 55 %; palub, et komisjon kohandaks vastavalt kõiki oma poliitikasuundi, eriti kliima-, põllumajandus- ja ühtekuuluvuspoliitikat;

26. rõhutab, et Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas näiteks 2030. aastaks seatud taastuvenergia ja energiatõhususe eesmärkide tõhusaks rakendamiseks, on vaja konkreetseid rakendusmeetmeid ning jõustamist riiklikul ja ELi tasandil;

27. toonitab, et kogu kliimapoliitika elluviimisel tuleb arvesse võtta õiglase ülemineku põhimõtet ning teha tihedat koostööd kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartneritega; on seetõttu seisukohal, et kõikides ühiskonnasektorites kliimaneutraalsuse saavutamiseks õiglasel, kaasaval ja sotsiaalkestlikul viisil on väga tähtis tagada tugevam sotsiaalne partnerlus ja kodanikuühiskonna kaasamine nii riiklikul kui ka ELi tasandil; on arvamusel, et kliimamuutuste tagajärgede leevendamiseks ja nendega kohanemiseks on hädavajalik tagada looduslähedased lahendused, ökosüsteemide taastamine ja säilitamine ning bioloogiline mitmekesisus;

Neljapäev, 28. november 2019

28. on veendunud, et turgude suurema stabiilsuse tagamiseks oleks ELil kasulik kehtestada 2040. aastaks veel üks heite vähendamise vahe-eesmärk, et suurendada stabiilsust ja tagada 2050. aasta heiteneutraalsuse eesmärgi täitmine; tuletab meelde, et neid eesmärke tuleb regulaarselt ajakohastada, et tagada nende kooskõla Pariisi kokkuleppe rakendamisega;

29. peab vajalikuks töö jätkamist sellise usaldusväärse mudeli väljatöötamiseks, mis võimaldaks mõõta tarbimise mõju kliimamuutustele; võtab teadmiseks komisjoni põhjaliku analüüsi järelduse, et suurema CO_2-jalajäljega kaupade import vähendab ELis tootmisel tekkivate heitkoguste vähendamiseks tehtavate jõupingutuste mõju, kuid et tänu kaubandusmahu kasvule ja ekspordi suuremale CO_2-tõhususele on EL siiski aidanud oluliselt vähendada heitkoguseid teistes riikides;

30. rõhutab, et selleks, et kaitsta üleilmset bioloogilist mitmekesisust, peatada selle vähenemine ja taastada seda võimalikult suures mahus, on vaja tugevamat rahvusvahelist raamistikku; usub, et selline raamistik peaks põhinema eesmärkidel ja kindlatel kohustustel, hõlmama riiklikult kindlaksmääratud panust ja muid sobilikke meetmeid, finantskohustusi, paremaid suutlikkuse suurendamise tagatisi ja iga viie aasta tagant toimuva läbivaatamise mehhanismi ning keskenduma eesmärkide suurendamisele;

COP25 Madridis, Hispaanias

31. tunnustab Katowices toimunud COP24 saavutusi, millega hoogustati kliimameetmeid ning anti Pariisi kokkuleppe tööprogrammi (nn Katowice reeglistik) väljatöötamisega tegevusjuhised Pariisi kokkuleppe rakendamiseks; märgib siiski, et mõned Katowices pooleli jäänud küsimused, eelkõige need, mis puudutavad Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaseid mehhanisme, tuleb lahendada COP25-l; on lisaks seisukohal, et COP25-l tuleb vastu võtta mitu rakendusotsust, eelkõige kliimamuutuste tagajärgede leevendamise, nendega kohanemise, läbipaistvuse ja toetuse valdkonnas; ootab COP25-lt kahju ja kahjustusi käsitleva Varssavi rahvusvahelise mehhanismi läbivaatamise edukat lõpuleviimist ning tulemuslike läbirääkimiste pidamist soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava üle; tõdeb, et COP25-l tuleb täiendavaid arutelusid pidada ka ühise ajakava kokkuleppimiseks;

32. rõhutab, kui oluline on näha ette riiklikult kindlaksmääratud panuse ühine täitmisaeg, sest kuigi paljud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalised on selleks ette näinud viis või kümme aastat, on teiste ajakava kiirem või puudub üldse; märgib, et eri tähtaegadega jätkamine võib kahjustada kliimaeesmärkide üle peetavaid tulevasi läbirääkimisi; on veendunud, et riiklikult kindlaksmääratud panuse ühine täitmisaeg aitaks tagada, et kõik osalised ajakohastavad kohustusi ja annavad nende kohta teavet ühel ajal, lisaks muudaks see ülemaailmsed jõupingutused tulemuslikumaks ja mõõdetavamaks; toetab viieaastase ühise ajaraamistiku kehtestamist kõigi 2030. aasta järgsete riiklikult kindlaksmääratud panuste jaoks, sest see on kooskõlas Pariisi kokkuleppe ajakavaga ega kahjusta muid pikaajalisi kohustusi, millega osalised võivad riigisiseselt seotud olla;

33. väljendab heameelt asjaolu üle, et Tšiili on puhtale energeetikale ülemineku seisukohast üks edukamaid tärkava turumajandusega riike, ja eriti selle üle, et sealne päikeseenergia tootmine on maailmas kõige rohkem kasvanud; usub, et Tšiili poolt kliimakatastroofi vältimiseks võetud meetmed peaksid inspireerima paljusid teisi riike nii Lõuna-Ameerikas kui ka mujal maailmas;

34. rõhutab, et maailma järgmise kümne aasta tegevus mõjutab inimkonda järgmised 10 000 aastat; kutsub seetõttu komisjoni ja kõiki COP25 osalisi võtma otsustavaid ja ambitsioonikaid meetmeid;

35. tunnistab, et koostööpõhised lähenemisviisid aitavad arvestatavalt kaasa kliimamuutuste tagajärgede leevendamisele ja nendega kohanemisele ning kestliku arengu ja keskkonnaalase terviklikkuse edendamisele; rõhutab, et need meetmed peavad tagama heite üldise vähenemise ning hoidma ära selle suurenemise riiklikult kindlaksmääratud panuse perioodidel või nende vahelisel ajal; väljendab muret selle pärast, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 50. istungitevahelisel kohtumisel Bonnis tehti turu- ja mitteturupõhiste mehhanismide küsimuses vähe edusamme;

36. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama Pariisi kokkuleppe artiklit 6 puudutavaid rangeid ja kindlaid rahvusvahelisi norme; tunnistab, et arvukad Kyoto protokolli kohased puhta arengu mehhanismi ja ühisrakenduse projektid on põhjustanud palju keskkonnaalase terviklikkuse ja jätkusuutlikkusega seotud probleeme; kutsub üles vältima lünki heitkoguste vähendamise arvestamisel ja täiendavuses ning topeltarvestust; väljendab muret Kyoto protokolli raames välja

antud ühikute võimaliku kasutamise pärast riiklikult kindlaksmääratud panusega seotud eesmärkide saavutamiseks, kuna see kahjustaks oluliselt artikli 6 kohaselt loodavate tulevaste mehhanismide keskkonnaalast terviklikkust; rõhutab, et uute turumehhanismide kohaselt kaubeldavad heitkogused peavad olema täiendavad ning suurendama kehtivate ja tulevaste riiklikult kindlaksmääratud panuste mõju; toetab kava suunata osa artikli 6 kohastest mehhanismidest saadavast tulust alarahastatud kohanemisfondi;

37. on seisukohal, et COP25-l tuleks määrata nii Pariisi kokkuleppe rakendamise kui ka järgmiste riiklikult kindlaksmääratud panuste osas kindlaks uued eesmärgid, mis peaksid kajastama rohkemate kliimameetmete võtmist kõikides sektorites nii maal kui ka merel;

38. rõhutab, kui tähtis on ELi poliitilise mõjuvõimu ja usaldusväärsuse säilitamiseks see, et liikmesriigid väljendavad COP25-l ühte ja ühtset seisukohta; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid toetaksid läbirääkimistel ja teiste osalejatega peetavatel kahepoolsetel kohtumistel ELi mandaati;

Metsade tähtsus

39. tuletab meelde, et Pariisi kokkulepe nõuab kõigilt osalistelt meetmeid kasvuhoonegaaside sidujate, sh metsade säilitamiseks ja nende seisundi parandamiseks; märgib, et raadamise lõpetamine, metsade seisundi halvenemise peatamine ning metsade taastumise võimaldamine võib anda vähemalt 30 % sellest, mida on vaja, et globaalne soojenemine ei ületaks 1,5 °C; rõhutab, et kestlikult majandatud metsad on kliimamuutustega võitlemisel äärmiselt olulised, kuna kasvavad metsad seovad paremini CO_2, süsinik säilib puidutoodetes ning fossiilne tooraine ja energia asendatakse, samal ajal aga väheneb metsatulekahjude, kahjurite leviku ja haiguste oht; rõhutab, kui oluline on toetada tavasid, mis aitavad säilitada looduslikke kasvuhoonegaaside sidujaid, sealhulgas ürgmetsi ja rikkumata metsamuldasid, mis on tõhusamaid metsade taastamise meetmeid käsitleva komisjoni teatise kohaselt asendamatud;

40. kutsub kõiki osalisi, sealhulgas ELi ja selle liikmesriike üles täitma oma rahvusvahelisi kohustusi, kaasa arvatud neid, mis on võetud ÜRO metsandusfoorumi, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni, metsi käsitleva New Yorgi deklaratsiooni ning kestliku arengu eesmärgi 15, konkreetsemalt eesmärgi 15.2 raames, mille kohaselt tuleb 2020. aastaks edendada kõigi metsatüüpide kestlikku majandamist, peatada metsaraadamine, taastada halvenenud seisundiga metsad ning üleilmselt oluliselt suurendada metsastamist ja taasmetsastamist; nõuab suuremaid jõupingutusi kõigil poliitilistel tasanditel, et vältida Euroopa metsade seisundi halvenemist ja vajaduse korral taastada nende hea seisund; palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada degradeerunud ja põllumajanduslikuks kasutamiseks kõlbmatute muldade taasmetsastamise meetmeid;

41. arvestades metsade põhjapanevat rolli kliimamuutuste vastases võitluses ja probleeme, millega mõned metsaomanikud Euroopas äärmusliku põua ja kahjurite tõttu silmitsi seisavad, on seisukohal, et komisjon peaks kaaluma stiimulite raamistikku juhuks, kui metsa säästev majandamine ei ole enam majanduslikult otstarbekas;

Kliimamuutustele vastupanu võime suurendamine kohanemise kaudu

42. peab kiiduväärseks, et komisjon avaldas kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegia rakendamise aruande, millest nähtub, et strateegia kõigi kaheksa üksikmeetme puhul on tehtud teatavaid edusamme; märgib siiski, et vaatamata heite vähendamise alastele ülemaailmsetele jõupingutustele on kliimamuutustel vältimatud tagajärjed ja täiendavad kohanemismeetmed on seega hädavajalikud; kutsub seetõttu komisjoni üles strateegiat läbi vaatama, võttes arvesse aruande järeldust, et kliimamuutused avaldavad ELile mõju nii liidus kui ka sellest väljaspool; rõhutab, et kindlustussektor peab investeerima kohanemismeetmetesse ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tuleb investeerida nii avaliku kui ka erasektori vahendeid; on seisukohal, et kõige prioriteetsem on inimeste tervise kaitsmine ja ohutus, bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja mulla degradeerumise peatamine ja linnapiirkondade kohanemismeetmete edendamine;

43. märgib, et Pariisi kokkuleppe artiklis 8 (kahju ja kahjustuste kohta) on sätestatud, et lepinguosalised peaksid tegelema kliimamuutuste tagajärgedest tingitud kahju ja kahjustustega koostööpõhiselt; rõhutab seetõttu ülemaailmsete toetusmeetmete tähtsust valdkondades, mis on kliimamuutuste suhtes eriti tundlikud;

Neljapäev, 28. november 2019

44. kordab, et kohanemismeetmed on möödapääsmatult vajalikud kõigile riikidele, kes soovivad kliimamuutuste negatiivset mõju minimeerida ning kliimamuutustele vastupanuvõimelise kasvu ja jätkusuutliku arengu võimalusi täielikult ära kasutada; rõhutab, et välja tuleb töötada ühtsed süsteemid ja vahendid, mille abil jälgida riiklike kohanemiskavade ja -meetmete rakendamisel tehtud edusamme ja nende tõhusust; peab kahetsusväärseks, et liikmesriikide lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade projektide energiatõhususe ja taastuvenergia eesmärgid ei olnud ambitsioonikad; tuletab meelde, et taastuvenergia, sh taastuv mereenergia on üks ringmajanduse komponente ning seega osa kliimamuutuste tagajärgede leevendamise ja nendega kohanemise meetmetest; kutsub liikmesriike üles tugevdama oma lõimitud riiklikke energia- ja kliimakavasid, et Pariisi kokkulepet täielikult rakendada;

Kliimameetmete rahastamine ja muud rakendamisvahendid

45. väljendab heameelt COP24-l vastu võetud otsuse üle, et kohanemisfondi kasutatakse jätkuvalt ka Pariisi kokkuleppe täitmiseks; tõstab esile fondi tähtsust kliimamuutustest kõige enam ohustatud kogukondade jaoks ja väljendab seetõttu heameelt liikmesriikide poolt 2019. aastal vabatahtlikult fondi makstud 10 miljoni USA dollari suuruse lisapanuse üle;

46. märgib, et praegu läheb 37 % ELi eelarvest ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) rahastamiseks ning sel on potentsiaal mobiliseerida märkimisväärseid summasid põllumajandussektori kliima- ja keskkonnasõbralike tavade stimuleerimiseks ja premeerimiseks;

47. kordab, et ÜPP ei peaks enam toetama keskkonnale ja kliimale kahjulikke tegevusi, sealhulgas turbaalade kuivendamist ja liigset veevõttu kastmiseks, samuti ei tohiks karistada selle eest, kui põllumajanduspiirkondades leidub puid;

48. märgib, et EL ja selle liikmesriigid on avalikus sektoris maailma suurimad kliimameetmete rahastajad; väljendab heameelt COP24-l vastu võetud otsuse üle näha alates 2025. aastast ette uus eesmärk, mis on ambitsioonikam kui praegune kohustus mobiliseerida alates 2020. aastast 100 miljardit USA dollarit aastas, kuid peab murettekitavaks, et arenenud riikide tegelikud eraldised jäävad iga-aastasest 100 miljardi USA dollari eesmärgist kaugele maha; ootab, et tärkava turumajandusega riigid aitaksid alates 2025. aastast kliimamuutuste vastu võitlemise rahvusvahelisi meetmeid rohkem rahastada;

49. märgib, et kliimamuutused ei ole kohalik probleem ning et ELi puudutab ka väljaspool ELi avalduv kliimamuutuste mõju, kuna orkaanid, põuad, üleujutused ja metsatulekahjud võivad mõjutada ELi toidu ja veega kindlustatust ning kaupade ja teenuste tarneahelaid; palub, et komisjon ja liikmesriigid tähtsustaksid kliimamuutustega kohanemise meetmete paremat rahvusvahelist rahastamist, et see oleks samal tasemel kui kliimamuutuste tagajärgede leevendamise meetmete rahastamine, ning nägema ette raha kliimamuutustega seotud kahju ja kahjustuste jaoks;

50. rõhutab, kui oluline on rakendada üleilmset kohanemiseesmärki ja võtta arenguriikides kasutusele uued suured kohanemiseks ettenähtud vahendid; nõuab, et EL ja liikmesriigid võtaksid kohustuse suurendada märkimisväärselt kohanemisele suunatud rahastust; tunnistab, et kahju ja kahjustuste küsimuses on vaja teha edusamme ja näha avaliku sektori rahastuse uuenduslike allikate kaudu ette lisavahendid, kasutades Varssavi rahvusvahelist mehhanismi;

51. rõhutab jätkusuutliku rahastamise tähtsust ja peab oluliseks, et peamised rahvusvahelised finantseerimisasutused võtaksid kiiresti kasutusele keskkonnahoidliku rahastamise põhimõtted ja arendaksid neid, et maailmamajandus edukalt dekarboniseerida; rõhutab vajadust rakendada ELi jätkusuutliku rahastamise tegevuskava ja väljendab heameelt jätkusuutliku rahastamise rahvusvahelise platvormi loomise üle;

52. rõhutab lisaks erasektori, sealhulgas suurettevõtete ja finantsturgude osatähtsust kestliku arengu eesmärkide saavutamisel; peab rahastamise jätkusuutlikkust käsitlevate õigusaktide vastuvõtmise nimel tehtavaid jõupingutusi kiiduväärseks ning nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks investeerimisobjektiks olevate äriühingute jaoks läbipaistvuse ja vastutuse reeglid, võttes eriti arvesse jätkusuutlikkuse ja inimõiguste kahjustamist arengumaades;

53. väljendab rahulolu seoses sellega, et ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgul jõudsid 196 riigi valitsused kokkuleppele suurendada 2020. aastaks ja pärast seda loodusesse ja inimestesse tehtavaid investeeringuid; toonitab, et majanduskasv võib hõlbustada kestlikku arengut vaid juhul, kui see ei kahjusta bioloogilist mitmekesisust ega looduse võimet inimvajadusi rahuldada;

54. rõhutab, et ELi eelarve peaks vastama tema kestliku arengu alastele rahvusvahelistele kohustustele ning keskpika tähtajaga ja pikaajalistele kliima- ja energiaeesmärkidele, lisaks ei tohiks see takistada nende eesmärkide saavutamist või rakendamist; palub seetõttu komisjonil tagada kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse tagamiseks vajalikud ELi investeeringud ning esitada vajaduse korral ühtlustatud ja siduvad normid; palub komisjonil tagada, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik oleks täielikult kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja et ükski kulutus ei oleks sellega vastuolus; rõhutab, kui oluline on täiendada Rohelist Kliimafondi, ning julgustab liikmesriike vähemalt kahekordistama oma panust esialgsesse ressursside mobiliseerimisse; väljendab heameelt EIP direktorite nõukogu otsuse üle lõpetada enamiku fossiilkütustel põhinevate energiaprojektide rahastamine alates 2021. aasta lõpust ning suurendada järk-järgult kliimameetmetele ja keskkonnakestlikkusele suunatud rahastamise osakaalu, nii et alates 2025. aastast moodustaks see EIP meetmetest 50 %; on veendunud, et see on esimene ambitsioonikas samm EIP ümberkujundamisel Euroopa kliimapangaks; palub liikmesriikidel kohaldada sama põhimõtet ekspordikrediiditagatiste puhul; nõuab spetsiaalsete riiklike tagatiste andmist keskkonnahoidlikele investeeringutele ning keskkonnahoidliku rahastamise märgiseid ja maksusoodustusi keskkonnahoidlikele investeerimisfondidele ja roheliste võlakirjade väljaandmiseks; rõhutab vajadust investeerida rohkem teadusuuringutesse ja tööstuslikult kohaldatavatesse uuendustesse;

55. palub, et EIP vaataks 2020. aastal läbi oma kliimastrateegia ning võtaks vastu konkreetsed ja ambitsioonikad tegevuskavad, et täita võetud kohustus viia kogu oma rahastamistegevus kooskõlla Pariisi kokkuleppega, ning viiks kiiresti kõik oma valdkondlikud laenupoliitikad ja suunised kooskõlla Pariisi kokkuleppe eesmärkidega;

56. rõhutab kliimaneutraalsele majandusele õiglase ülemineku tähtsust ning vajadust ennetava ja kaasava lähenemisviisi järele, et tagada inimestele kasu õiglasest üleminekust ning toetada kõige vähemkaitstud piirkondi ja kogukondi; näeb õiglase ülemineku fondi loomist ühe vahendina, mida saab kasutada ELi tasandil, et tagada kaasav ja teadlik üleminek CO_2-heite vähendamisest kõige enam mõjutatud inimestele ja piirkondadele ELis, näiteks söekaevanduspiirkonnad; tunnistab, et hüvitusfondid üksi ei taga õiglast üleminekut ning et iga üleminekupoliitika keskmes peaks olema terviklik ELi strateegia ülemineku esirinnas olevate ELi piirkondade arendamiseks ja ajakohastamiseks ning neile mõeldud toetus; on veendunud, et kliimamuutustega seotud üleminek ELis peab olema ökoloogiliselt, majanduslikult ja sotsiaalselt kestlik; nõuab, et EL ja liikmesriigid kehtestaksid sellega seoses asjakohased poliitikameetmed ja rahastamise, mille eeltingimus on asjaomaste liikmesriikide selged, usaldusväärsed ja jõustatavad lühi- ja pikaajalised kogu majandust hõlmavad CO_2-heite vähendamise kohustused, sealhulgas selliste spetsiifiliste poliitikameetmete integreerimine oma lõplikesse riiklikesse energia- ja kliimakavadesse, mille eesmärk on lõpetada aja jooksul järk-järgult söe, muude fossiilkütuste ja fossiilkütuste asendajate kasutamine, mis on kooskõlas ELi kohustusega hoida globaalne soojenemine vastavuses Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgiga;

57. on seisukohal, et säästvale energiale ülemineku õnnestumiseks on otsustava tähtsusega energiasüsteemi demokratiseerimine; nõuab seetõttu inimeste õiguste ja oskuste parandamist, et võimaldada neil ohutu ja puhta energia tootmises osaleda;

58. rõhutab, kui oluline on alustada arutelusid maailma riikidega, kes praegu sõltuvad fossiilkütuste ekspordist, et määrata kindlaks, kuidas saaks ühise energia- ja kliimajulgeoleku strateegiat rakendada viisil, mis parandab nende piirkondade tulevikuväljavaateid;

59. on arvamusel, et tuumaenergial võib olla oma osa kliimaeesmärkide saavutamisel, sest see ei tekita kasvuhoonegaase ning võib tagada ka märkimisväärse osa Euroopa elektritootmisest; on siiski seisukohal, et tuumaenergia tootmisel tekkivate jäätmete tõttu vajab see energialiik keskpika perioodi ja pikaajalist strateegiat, milles võetakse arvesse tehnoloogilisi edusamme (laser, tuumasüntees jne) ja millega püütakse parandada kogu sektori kestlikkust;

60. toetab rahandusministrite kliimameetmete koalitsiooni tööd ja julgustab kõiki valitsusi võtma omaks koalitsiooni kohustus viia kõik rahandusministrite pädevusse kuuluvad poliitikameetmed ja tavad kooskõlla Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ning võtta kasutusele tõhus CO_2 heite maksustamine, nagu on ette nähtud Helsingi põhimõtetes;

61. tuletab osalistele meelde vajadust eraldada piisavalt vahendeid, et muuta võetud kohustused meetmeteks ning rakendada Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid; toetab kasvavat hoogu ELi imporditavate kaupadega seotud CO_2 heite maksustamist korrigeeriva mehhanismi kasutuselevõtmiseks ELi piiridel, et luua rahvusvahelises kaubanduses võrdsed tingimused ja vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist;

Valitsusväliste osalejate roll

62. peab tervitatavaks noorte kindlameelset ja kasvavat liikumist kliimamuutuste vastu; rõhutab, kui oluline on pidada noortega sisukat dialoogi ja julgustada neid osalema poliitika kujundamises kõigil tasanditel; väljendab rahulolu, et üle maailma pühendub üha rohkem erinevaid valitsusväliseid osalejaid kliimategevusele, millel on konkreetsed ja mõõdetavad tulemused; rõhutab kodanikuühiskonna, erasektori ja kohalike omavalitsuste olulist rolli avaliku arvamuse ja riiklike meetmete kujundamisel ja mõjutamisel ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete väljatöötamise ja rakendamisega seotud teadmiste ja parimate tavade jagamisel; nõuab, et EL, liikmesriigid ja kõik osalised ergutaksid ja toetaksid valitsusväliseid osalejaid ning teeksid nendega koostööd, kuna need on üha enam kliimamuutuste vastu võitlemisel esirinnas; on lisaks seisukohal, et tuleks kaasata kodanikke ja suurendada teadlikkust;

63. rõhutab linnade otsustavat rolli Pariisi kokkuleppe eesmärkide täitmisel, kuna kestlikku arengu eesmärki nr 11 käsitleva ÜRO 2018. aasta kokkuvõtva aruande „Tracking Progress towards Inclusive, Safe, Resilient and Sustainable Cities and Human Settlements“ (Kaasavate, ohutute, vastupanuvõimelist ja jätkusuutlike linnade ja inimasustuste suunas tehtavate edusammude jälgimine) kohaselt on linnadest pärit rohkem kui 70 % kõigist kasvuhoonegaaside heitkogustest, jäätmetest ja õhusaastest; kiidab kliimameetmete alasel ÜRO tippkohtumisel 102 linna võetud kohustust saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus; kutsub osalisi üles kaasama linnu tihedamalt oma heitkoguste vähendamise kavadesse;

Avatus, kaasatus ja läbipaistvus

64. rõhutab, et kõikide osaliste tõhus osalemine on vajalik, et viia ellu eesmärk piirata üleilmse keskmise temperatuuri tõus 1,5 °C-ga, mis omakorda nõuab erahuvide või vastuoluliste huvide küsimuse käsitlemist; väljendab sellega seoses uuesti toetust sellele, et osana ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonist võetaks kasutusele eriline huvide konflikte käsitlev poliitika; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma selles protsessis juhtrolli, seadmata ohtu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppe eesmärke;

65. toonitab, et 80 % kliimamuutuste tõttu ümber asunud inimestest on naised ja lapsed, keda kliimamuutused mõjutavad üldiselt rohkem ja kes kannavad suuremat kliimamuutuste koormat kui mehed, kuigi nad ei ole samavõrra kaasatud kliimameetmeid käsitlevasse peamisesse otsustusprotsessi; rõhutab seepärast, et kõigi tõrjutud sugude mõjuvõimu suurendamine ning nende täielik ja võrdne osalemine ja juhtpositsioon rahvusvahelistel foorumitel, näiteks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonis, ning nende kaasatus riiklikes, piirkondlikes ja kohalikes kliimameetmetes on selliste meetmete edu ja tõhususe jaoks hädavajalikud; on arvamusel, et EL ja liikmesriigid peaksid täielikult toetama ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava rakendamist, eelkõige soolise aspekti integreerimise kaudu ELi kliima- ja arengupoliitikasse, ning peaksid edendama põlisrahvaste hulka kuuluvate naiste ja naisõiguslaste osalemist ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis;

66. märgib, et kliimamuutuste tagajärjed muu hulgas ellujäämisele, toitumisele ja hariduse kättesaadavusele mõjutavad eriti tugevalt laste ja noorukite tervist, kaitset ja arengut; peab vajalikuks võtta nende kahjulike tagajärgede piiramiseks meetmeid;

Kõigi sektorite terviklik tegevus

67. soovitab komisjonil uurida kontaktide loomist ja muid koostöövorme sidusrühmadega kolmandate riikide ja piirkondade CO_2-turgudel ning edendada selliste täiendavate CO_2-turgude ja muude CO_2 heite maksustamise mehhanismide loomist, mis suurendavad tõhusust ja kulude kokkuhoidu ning vähendavad kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, luues üleilmsel tasandil võrdsed võimalused; kutsub komisjoni üles kehtestama kaitsemeetmeid, millega tagada, et seotus ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga aitavad ka edaspidi kliimamõjusid täiendavalt ja püsivalt leevendada ega kahjusta ELi-siseseid kasvuhoonegaaside heitega seotud kohustusi;

68. tuletab meelde, et kliimaneutraalse majanduse saavutamiseks peavad oma panuse andma kõik sektorid ning et ELi majanduse CO_2-heite vähendamine ei tohiks põhjustada kasvuhoonegaaside heite ülekandumist kolmandatesse riikidesse, vaid meie majandus ja tööstus peaksid saama sellest kasu tänu piisavatele investeeringutele, sobivatele vahenditele ning vajaliku läbimurdelise innovatsiooni ja tehnoloogia arendamise võimalustele; usub turupõhiste lähenemisviiside edukusse; on seisukohal, et imporditavate kaupadega seotud süsinikdioksiidiheite maksustamist korrigeerivad meetmed peavad põhinema teostatavusuuringul ja olema kooskõlas WTO nõuetega;

69. võtab teadmiseks komisjoni ametisseastuva presidendi Ursula von der Leyeni teadaande, et heitkogustega kauplemise süsteemi laiendatakse sektoritele, mis ei ole veel ELi kauplemissüsteemiga hõlmatud; ei poolda otsest lisamist ELi heitkogustega kauplemise süsteemi;

70. rõhutab, et transpordisektor on ainus valdkond, kus heitkogused on 1990. aastast alates suurenenud; rõhutab, et see ei sobi kokku pikaajalise kliimaneutraalsuse eesmärgiga, mis eeldab heite tugevamat ja kiiremat vähendamist kõigis ühiskonnavaldkondades, kaasa arvatud lennundus- ja merendussektoris; tuletab meelde, et transpordisektor tuleb hiljemalt 2050. aastaks täielikult dekarboniseerida; märgib komisjoni analüüsi põhjal, et Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) ja Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) praegused ülemaailmsed eesmärgid ja kavandatud meetmed ei oleks isegi täieliku rakendamise korral heitkoguste vajalikuks vähendamiseks piisavad ning et tuleb võtta olulisi lisameetmeid, mis on kooskõlas kasvuhoonegaaside netonullheite saavutamise kogu majandust hõlmava eesmärgiga; on seisukohal, et riiklikult kindlaksmääratud panuste ja Pariisi kokkuleppega nõutavate kogu majandust hõlmavate kohustuste kooskõla tagamiseks tuleks osalisi julgustada kaasama rahvusvahelisest laevandusest ja lennundusest pärinev heide ning leppima rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riikide tasandil kokku meetmetes, mille abil vähendada neist sektoritest pärit heidet, ning neid meetmeid rakendama;

71. tuletab meelde, et prognooside kohaselt on ülemaailmse rahvusvahelise lennunduse heitkogused 2020. aastaks ligikaudu 70 % suuremad kui 2005. aastal ja võivad 2050. aastaks kasvada isegi veel 300–700 %; väljendab muret ICAO rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidi kompensatsiooni ja vähendamise süsteemi (CORSIA) eesmärgi taseme pärast, arvestades käimasolevat tööd standardite ja soovituslike tavade väljatöötamiseks, mida tuleb järgida süsteemi rakendamisel alates 2019. aastast; rõhutab, et senised standardid on mitterahuldavad ja CORSIA süsteemi edasine nõrgendamine on vastuvõetamatu; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema kõik endast oleneva, et tugevdada CORSIA sätteid ja toetada pikaajalise eesmärgi vastuvõtmist, et oluliselt vähendada lennundussektori sisest heidet, kaitstes seejuures ELi seadusandlikku autonoomiat heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiivi rakendamisel; rõhutab lisaks vajadust tegeleda ELi ja rahvusvahelistes süsteemides lennundusest tuleneva kasvuhoonegaaside heitega, mis ei ole CO_2 heide;

72. väljendab sügavat muret resolutsiooni A40-19 vastuvõtmise pärast ICAO 40. assambleel ja CORSIA nn ainuõigusklausli pärast; nõuab tungivalt, et liikmesriigid esitaksid resolutsiooni selle osa kohta ametliku reservatsiooni, et säilitada liidu seadusandlik autonoomia meetmete puhul, mille eesmärk on vähendada lennundussektorist pärit kasvuhoonegaaside heidet;

73. tuletab meelde komisjoni juriidilist kohustust esitada 12 kuu jooksul pärast seda, kui ICAO on asjaomased vahendid vastu võtnud, ja enne seda, kui CORSIA tööle hakkab, Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne, milles analüüsitakse muu hulgas CORSIA eesmärkide taset ja üldist keskkonnaalast terviklikkust, sealhulgas selle üldist eesmärkide taset võrreldes Pariisi kokkuleppe eesmärkidega; rõhutab, et Euroopa Parlament ja nõukogu on kaasseadusandjatena ainsad institutsioonid, kes saavad otsustada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiivi edaspidise muutmise üle; rõhutab, et ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevat direktiivi tuleks muuta ainult siis, kui muudatus on kooskõlas kogu ELi majandust hõlmava kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohustusega, mis ei näe ette CO_2 kompensatsiooni kasutamist pärast 2020. aastat;

74. väljendab heameelt selle üle, et kasvab toetus ELi-ülesele kooskõlastatud lähenemisviisile lennundusmaksu küsimuses, ning kutsub komisjoni üles esitama sellega seoses võimalikult kiiresti ettepaneku energia maksustamise direktiivi ambitsioonikaks läbivaatamiseks, mis hõlmaks petrooleumi ja laevakütuste suhtes praegu kohaldatava maksuvabastuse kaotamist;

75. tuletab meelde, et laevanduse CO_2 heide suureneb prognooside kohaselt 2050. aastani 50–250 %; väljendab heameelt IMO laevade kasvuhoonegaaside heite vähendamist käsitleva esialgse strateegia küsimuses saavutatud kokkuleppe üle, kuna see on sektori esimene samm, et aidata saavutada Pariisi kokkuleppes sätestatud temperatuuri-eesmärk; nõuab tungivalt, et IMO teeks kiireid edusamme strateegia eesmärkide saavutamise soodustamiseks vajalike lühiajaliste ja keskmise tähtajaga meetmete vastuvõtmisel; rõhutab, kui oluline on lühiajalised ja keskmise tähtajaga meetmed enne 2023. aastat kiiresti ellu viia; nõuab, et EL, komisjon ja liikmesriigid teeksid kõik, mis võimalik, et toetada Vahemere kiiret nimetamist nii SOx- kui ka NOx-heitkoguste kontrolli piirkonnaks, mis oleks otsustav samm laevanduse tekitatava heite vähendamisel Euroopas; rõhutab, et viivitamata tuleb uurida lisameetmeid, sealhulgas CO_2 heite maksustamise vahendeid, et tegeleda merenduse heitkogustega kooskõlas sektori vähesele heitele ülemineku strateegiaga; väljendab seetõttu veendumust, et EL ja liikmesriigid peaksid hoolikalt jälgima IMO esialgse strateegia mõju ja rakendamist; kiidab ettepanekut võtta vastu ELi määrus, et võtta asjakohaselt arvesse laevade kütusekulu käsitlevat üleilmset andmekogumissüsteemi (MRV) ja IMO laevade

kütusekulu käsitlevat üleilmset andmekogumissüsteemi; tuletab meelde, et MRV on esimene samm, mis peaks lõpuks ELil võimaldama võtta vastu heitkoguste vähendamise kohustuslikud eesmärgid; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks võimalikult kiiresti oma 2050. aasta CO_2 heite vähendamise strateegia osana ettepaneku ELi lisameetmete kohta, nagu merendussektori lisamine heitkogustega kauplemise süsteemi ning laevade tõhususe standardi ja laevamärgise kasutuselevõtmine, ning esitaks strateegia koostööks teiste osalistega, kes soovivad võimalikult kiiresti tegutseda, et vähendada merenduse heitkoguseid kooskõlas Pariisi kokkuleppes sätestatud temperatuuri-eesmärgiga;

76. rõhutab asjaolu, et lihtsad lahendused heitkoguste vähendamiseks on juba olemas, näiteks piirkiiruse alandamine või heitkoguste kontrolli piirkondade loomine, mis on ette nähtud rahvusvahelise MARPOLi konventsiooniga; on seisukohal, et CO_2 heite vähendamise strateegia ja Euroopa roheline kokkulepe peaksid soodustama investeeringuid, kaugeleulatuva eesmärgiga teadusuuringuid heiteta laevade ja loodussäästlike komponentidega keskkonnahoidlike laevade valdkonnas, paremat jäätme- ja veemajandust ning taristu täiustamist, mis on vajalik turu elavdamiseks enne 2030. aastat (näiteks sadamate elektrifitseerimine);

77. nõuab, et suuremal määral rahastataks alternatiivkütuste alaseid teadusuuringuid ja nende turuletoomist;

78. tuletab meelde, et 23 % ülemaailmsetest kasvuhoonegaaside heitkogustest on pärit põllumajandusest; rõhutab, et maailma kasvavale elanikkonnale piisava toidu tagamiseks on vaja investeeringuid arukatesse põllumajandustehnikatesse ja tootmismeetoditesse, nagu metaani kogumine sõnnikust, väetiste tõhusam kasutamine, biomassi kasutamine tsüklites ning liha- ja piimatootmismeetodite täiustamine;

79. tuletab meelde, et kuigi põllumajanduses tekib ligikaudu 10 % ELi kasvuhoonegaaside heitkogustest, võib see aidata ELil vähendada heitkoguseid hea mullaharimise, agrometsanduse, bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja muude maamajandamise meetodite abil; tunnistab, et põllumajandusel on potentsiaal vähendada 2050. aastaks heitkoguseid ligikaudu 3,9 gigatonni CO_2-ekvivalenti aastas, mis on umbes 8 % praegustest ülemaailmsetest kasvuhoonegaaside heitkogustest;

80. märgib, et umbes 60 % maailma metaanist pärineb sellistest allikatest nagu põllumajandus, prügilad, reoveerajatised ning fossiilkütuste tootmine ja torutransport; tuletab meelde, et metaan on tugevatoimeline kasvuhoonegaas, millel on globaalse soojendamise potentsiaal 100 aasta jooksul ja mis on 28 korda võimsam kui CO_2; tuletab komisjonile meelde tema juriidilist kohustust uurida võimalikult kiiresti poliitilisi valikuvõimalusi metaaniheite kiireks vähendamiseks ELi metaanialase strateegiakava raames; palub komisjonil esitada oma ametiaja esimese poole jooksul Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohased seadusandlikud ettepanekud;

81. tunnistab positiivset ja olulist rolli, mis põllumajandussektoril võib olla kliimamuutuste vastu võitlemisel, ning rõhutab ühise põllumajanduspoliitika reformimise tähtsust selles, et aidata põllumajandustootjatel töötada välja ja rakendada kliimasäästlikke põllumajandustavasid, nagu CO_2 sidumine ja CO_2 heite ringlussevõtt;

82. rõhutab looduslike neeldajate tähtsat rolli kasvuhoonegaaside neutraalsuse saavutamisel ELis; palub komisjonil töötada välja üksikasjalik ELi strateegia looduslike neeldajate säästvaks tugevdamiseks kooskõlas 2050. aasta kasvuhoonegaaside neutraalsuse eesmärgiga; ergutab liikmesriike käsitlema seda aspekti põhjalikult oma pikaajalistes strateegiates, nagu on nõutud juhtimismääruse artikli 15 lõike 4 punktis b;

83. tunnistab rolli, mis on antud süsinikdioksiidi kogumisele ja säilitamisele enamikus 1,5 °C stsenaariumides valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 1,5 °C eriaruandes ja komisjoni teatises „Puhas planeet kõigi jaoks“;

84. toetab suurema arvu meetmete võtmist energiatehnoloogia strateegilise kava raames liikmesriikide poolt seatud eesmärkide saavutamiseks, et rakendada ELi energia- ja tööstussektorites tööstuslikku süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist ning töötada 2022. aastaks välja tugev õigusraamistik, et aidata eemaldada CO_2 ohutuks säilitamiseks otse atmosfäärist;

85. peab väga kahetsusväärseks, et fossiilkütuste toetused endiselt suurenevad ja moodustavad ELis ligikaudu 55 miljardit eurot aastas; kutsub kõiki liikmesriike tungivalt üles lisama oma lõplikesse riiklikesse energia- ja kliimakavadesse konkreetsed poliitikad, ajakavad ja meetmed, millega kaotataks 2020. aastaks järk-järgult kõik otsesed ja kaudsed fossiilkütuste toetused, et täita ELi ülemaailmsed kohustused ja vabastada vahendid, mida saaks kasutada kliimaneutraalse ühiskonna saavutamiseks; kutsub kõiki teisi osalisi üles võtma sarnaseid meetmeid;

86. tervitab Montreali protokolli Kigali muudatuse jõustumist; usub, et see peaks andma ELile uue tõuke F-gaaside määruse kiireks läbivaatamiseks, et tegeleda teadaolevate puudustega, mis ohustavad ELi kliimaeesmärke, nagu ebaseaduslik kauplemine fluorosüsivesinikega (HFCd) ja ebapiisavad meetmed väävelheksafluoriidi (SF_6) kasutamise vastu;

Tööstus ja konkurentsivõime

87. on seisukohal, et majanduslik jõukus, tööstusalane konkurentsivõime, kestlik areng ja kliimapoliitika peaksid üksteist vastastikku tugevdama; rõhutab, et EL peaks olema teerajajaks üleminekul kasvuhoonegaaside heitkoguseid mittetekitavale majandusele 2050. aastaks, tagades nii ELi tööstusele konkurentsieelise;

88. rõhutab, kui tähtis on saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid, säilitades samal ajal töökohad ja tööstusbaasi ELis, et anda selle sektori inimestele positiivne perspektiiv ja näidata maailmale, et tööstus ja kliimaneutraalsus ei ole kokkusobimatud; kiidab kliimaneutraalseks muutumise eesmärgil paljude Euroopa tööstusettevõtjate poolt võetud kohustusi ja tehtud jõupingutusi ning julgustab veel kõhklevaid sektoreid ja ettevõtteid neist eeskuju võtma;

89. kiidab lisaks ELi kodanike, ettevõtjate ja tööstusharude seniseid jõupingutusi ja edusamme Pariisi kokkuleppest tulenevate kohustuste täitmisel kooskõlas nn Katowice reeglistikuga; märgib siiski, et need jõupingutused ei ole piisavad kasvuhoonegaaside netonullheitega majanduse saavutamiseks 2050. aastaks; julgustab seetõttu liikmesriike ning nende piirkondi ja omavalitsusi, samuti ettevõtteid ja tööstusharusid seadma Euroopa rohelise kokkuleppe kaudu kõrgemaid eesmärke ja püüdlema aktiivselt nende poole, et tegeleda kliimaprobleemidega ja kasutada täiel määral ära Pariisi kokkuleppega loodud võimalusi;

90. rõhutab, et stabiilne ja usaldusväärne õigusraamistik ning selged poliitilised signaalid nii ELi kui ka ülemaailmsel tasandil hõlbustavad ja suurendavad kliimaga seotud investeeringuid ning võivad aidata vältida sõltuvust CO_2-mahukast tootmisest; rõhutab sellega seoses õigusakti „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ nõuetekohase ja õigeaegse rakendamise tähtsust ning nõuab, et kooskõlas Pariisi kokkuleppe raames võetud ELi kohustustega töötataks välja ELi pikaajaline tööstuspoliitika strateegia ja ELi kliimaõigus, mille eesmärk on tagada ELi tööstuse lühiajaline ja pikaajaline areng, eelkõige toetades VKEsid, luues kvaliteetseid töökohti ja võimaldades ökoloogilist üleminekut, tagades samal ajal, et ELi tööstus on ülemaailmsel tasandil konkurentsivõimeline, EL saavutab kasvuhoonegaaside netonullheite 2050. aastaks ja mitte kedagi ei jäeta maha;

91. tunneb heameelt asjaolu üle, et mitmed riigid, kus asuvad mõned ELi energiamahukate tööstusharude suured konkurendid, on hakanud kasutama CO_2 heitkogustega kauplemise süsteeme või muid maksustamismehhanisme; julgustab teisi riike toimima samamoodi; nõuab nende mehhanismide laiendamist kõigile energiamahukatele tööstusharudele;

92. rõhutab, et tähtis on suurendada kvaliteetsete töökohtade ja kvalifitseeritud töötajate arvu ELi tööstuses, et edendada innovatsiooni ja üleminekut kestlikele tootmisprotsessidele; rõhutab vajadust abistada rohkelt sütt tarbivaid ja CO_2 tekitavaid piirkondi, kus suur osa töötajaid töötab CO_2-st sõltuvates sektorites, investeerida neisse piirkondadesse ning töötada välja ümber- ja täiendusõppe programmid, et meelitada ligi uusi ja uuenduslikke ettevõtteid, idufirmasid ja tööstusharusid eesmärgiga ehitada üles säästev piirkondlik majandus, tagades seejuures, et mitte kedagi ei jäeta maha;

93. juhib tähelepanu asjaolule, et kliimamuutuste vastases võitluses ei ole kõigil piirkondadel võrdne stardipositsioon ega ühesugused vahendid ning tagajärjed on sellest tulenevalt erinevad; rõhutab seetõttu, et väga oluline on üleminek, mille puhul võetakse arvesse kõige vähemkaitstud piirkondade, elanikkonnarühmade ja sektorite eripärasid;

Neljapäev, 28. november 2019

Energiapoliitika

94. rõhutab, et kasvuhoonegaaside netonullheitega majandusele ülemineku puhul on keskne roll energial;

95. rõhutab, et energiasüsteemi kestliku ümberkujundamise käigus tuleb tegeleda energiaostuvõimetuse probleemiga, tugevdades energiatarbijate õigusi, andes tarbijatele paremat teavet, tõhustades hoonetes energiatõhususmeetmeid, eelkõige väikese sissetulekuga majapidamiste puhul, ning käsitledes seda küsimust sotsiaalpoliitikas;

96. rõhutab energiatõhususe ja taastuvenergia tähtsust kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel, energiajulgeoleku tagamisel ja energiaostuvõimetuse leevendamisel;

97. rõhutab, et kõik sektorid peavad tegema tõhusat koostööd, et vähendada ELi majanduse CO_2-heidet ja saavutada kliimaneutraalsus; rõhutab, et riigid peaksid oma majanduse CO_2-heite vähendamisel olema paindlikud, et lihtsustada üleminekuga seotud sotsiaalsete kulude vähendamist ning pälvida sotsiaalse heakskiidu ja toetuse;

98. on seisukohal, et ELi energia siseturu edasine integreerimine mängib olulist rolli, eelkõige kliimaneutraalse majanduse saavutamisel;

99. tuletab meelde, et energiatõhususe prioriseerimine, eelkõige energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamise kaudu, ning üleilmne juhtpositsioon taastuvenergia valdkonnas on ELi energialiidu kaks peamist eesmärki; rõhutab, et EL on seadnud eesmärgiks, et 2030. aastal on taastuvenergia osakaal 32 % või üle selle ja energiatõhusust on parandatud 32,5 % või üle selle; rõhutab, et kuigi need eesmärgid toovad kaasa kasvuhoonegaaside heitkoguste eelnevalt prognoositust suurema vähendamise, ei ole need kooskõlas komisjoni uue ametisseastuva presidendi kavandatud 50–55 % vähendamisega ega eesmärgiga hoida ülemaailmse temperatuuri tõus alla 1,5 °C; kutsub komisjoni ja nõukogu üles määrama kindlaks täiendavad jõupingutused, mida on vaja taastuvenergia ja energiatõhususe suurendamiseks kooskõlas kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgiga; nõuab energiatõhususe meetmete ülemaailmset edendamist ja taastuvenergia õigeaegset kasutuselevõttu;

100. tunneb heameelt taastuvenergia osakaalu suurenemise üle ülemaailmses energiavarustuses, eriti elektrienergia-sektoris; on mures taastuvenergia aeglase kasutuselevõtu pärast kütte, jahutuse ja transpordi valdkonnas, eelkõige lennundus- ja merendussektoris; on väga mures taastuvenergia üldise turuosa kasvu aeglustumise pärast ELis (alates 2014. aastast), mis seab ohtu ELi energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise; rõhutab, et pikaajaliste kestlikkuseesmärkide täitmiseks peavad kõik sektorid taastuvenergia kasutamist suurendama;

Teadustegevus, innovatsioon, digitehnoloogia ja kosmosepoliitika

101. tunnistab, et teadustegevus ja teaduspõhine innovatsioon mängivad üliolulist rolli selles, et kliimamuutuste vastane võitlus oleks edukas ning Pariisi kokkuleppe ja muude edasipüüdlike kliimaprogrammide strateegilised eesmärgid täidetaks; rõhutab, et ELil on vaja kanda juhtrolli nii kliimamuutuste vastu võitlemisel kui ka tehnoloogia edendamisel kliimamuutustele vastupanuvõimelise arengu suunas;

102. rõhutab, kui oluline on selle nähtusega võitlemiseks jätkata ja tugevdada teadusuuringuid ja innovatsiooni kliimamuutuste leevendamise, kohanemispoliitika, ressursitõhususe, vähese CO_2-heitega ja heitevaba tehnoloogia, teisese toorme säästva kasutamise (ringmajandus) ja kliimamuutustega seotud andmete kogumise valdkonnas; rõhutab, et uue programmi „Euroopa horisont“ raames tuleb säästva energia projektide rahastamine seada prioriteetsele kohale, võttes arvesse kohustusi, mis EL on võtnud energialiidus ja Pariisi kokkuleppe raames;

103. tuletab meelde, et teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime moodustavad ühe ELi energialiidu strateegia viiest tugisambast; tuletab seetõttu meelde, et teadlastel on võitluses globaalse soojenemise vastu põhjapanev roll, ning rõhutab sellega seoses rahvusvaheliste partnerite tiheda teaduskoostöö tähtsust;

104. tuletab meelde digitehnoloogia põhjapanevat rolli energiaalase ja tööstusliku ülemineku toetamisel, eelkõige energiatõhususe ja -säästu parandamisel ning heitkoguste vähendamisel; rõhutab, et Euroopa tööstuse digiüleminek võib olla kliimale kasulik tänu sellele, et ressursse kasutatakse tõhusamalt, sealhulgas toimub ringlussevõtt ja materjalimahukus väheneb; toonitab, et kliimale tooks kasu põhi- ja jaotusvõrkude ning energiaga kauplemise keskuste täielik digiteerimine ning tarkvararakenduste kaudu hallatavad tarbimiskaja programmid;

105. tunnustab uue ELi kosmoseprogrammi rolli ELi kliimamuutuste ja nende mõju vastase võitluse toetamisel; tuletab meelde, et Maa seire Euroopa süsteemi ehk Copernicuse programmi andmetel ja teabeteenustel on olnud Maa seires väga oluline roll; rõhutab Copernicuse tähtsust seiresüsteemide rahvusvahelise koordineerimise ja sellega seotud andmevahetuse hõlbustamisel;

Kliimamuutused ja areng

106. tuletab meelde, et äärmise vaesuse ja inimõigustega tegeleva ÜRO eriraportööri kliimamuutusi ja vaesust käsitleva 25. juuni 2019. aasta aruande kohaselt „ähvardavad kliimamuutused olematuks teha viimase 50 aasta jooksul arengu, ülemaailmse tervishoiu ja vaesuse vähendamise alal saavutatud edu“ ning hinnangute kohaselt „kannavad arengumaad 75–80 % kliimamuutustega seotud kuludest“;

107. rõhutab, et arengumaad on kliimamuutuste suhtes kõige vähemkaitstud ja neist kõige enam mõjutatud ning neil on vähem võimalusi tulla toime kliimamuutuste üha laastavamate tagajärgedega, mis hõlmavad toidu- ja veekriise, loodusõnnetuste põhjustatud füüsilist hävingut, sundrännet ja kasvavat pinget nappide ressursside pärast; tuletab meelde, et kliimamuutustel on dramaatilised tagajärjed arengumaade ja eelkõige vähim arenenud riikide pikaajalisele majandusarengule;

108. juhib tähelepanu troopilistele tsüklonitele Idai ja Kenneth – millest viimane oli kõige tugevam tsüklon, mis seni Aafrika mandrit tabanud on –, mis tekitasid 2019. aasta esimesel poolel kahju Komooridel, Malawis, Mosambiigis ja Zimbabwes, kus oli palju hukkunuid ja rohkem kui kaks miljonit inimest vajas kiiresti humanitaarabi, mille maksumus oli peaaegu 400 miljonit USA dollarit ja millest suure osa kattis EL, kusjuures ülesehitustööde maksumus oli hinnanguliselt 3 miljardit USA dollarit;

109. märgib, et arengumaade taristu vastupanuvõime on kliimamuutustega kohanemise võime seisukohast otsustava tähtsusega; rõhutab seetõttu vajadust ergutada arengumaades investeerimist vastupidavasse taristusse, et aidata neil tulla toime üha tõsisemate loodusõnnetustega;

110. tuletab meelde oma seisukohta, et vähemalt 45 % kavandatavast 2021.–2027. aasta naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendist (NDICI) peaks toetama kliima- ja keskkonnaeesmärke;

111. soovib tungivalt ühist lähenemisviisi Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisele nii sise- kui ka välispoliitikas ning et selle puhul võetaks täiel määral arvesse poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet, eelkõige seoses arengu, kaubanduse, põllumajanduse, energeetika ja kliimaga;

112. rõhutab kliima, majanduse ja ühiskonna omavahelist seotust; rõhutab eelkõige, et kliimamuutustel on otsene mõju põlisrahvaste kogukondadele, kellest paljud, sealhulgas kogukonnad, kellel puudub kontakt muu maailmaga, on seetõttu suures eksistentsiaalses ohus; rõhutab, et IPCC andmetel saab kliimamuutusi olulisel määral ennetada põliste ja traditsiooniliste teadmiste abil, muu hulgas seetõttu, et umbes 80 % maailma allesjäänud bioloogilisest mitmekesisusest asub põlisrahvaste territooriumidel; on šokeeritud põlisrahva juhi Emrya Wajãpi hiljutisest tapmisest Põhja-Brasiilias ning toetab ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 29. juuli 2019. aasta avaldust, milles nõutakse tungivalt, et „Brasiilia valitsus peataks sissetungi põlisrahvaste territooriumidele ja tagaks nende maaga seotud kollektiivsete õiguste rahumeelse kasutamise“ kooskõlas ILO konventsiooniga nr 169;

Neljapäev, 28. november 2019

113. kutsub arenenud riike, sealhulgas ELi liikmesriike, üles suurendama oma toetust arengumaadega teadmiste jagamisele, nende suutlikkuse suurendamisele ja tehnosiirdele ning järgima seeläbi Pariisi kokkuleppe artikleid 9–11 ja arengu rahastamist käsitleva Addis Abeba tegevuskava artikleid 49, 116 ja 120, täites samal ajal ka oma kohustusi seoses kestliku arengu 17. eesmärgiga, sealhulgas eesmärkidega 17.6–17.8; rõhutab sellega seoses positiivset potentsiaali, mida pakub paljutõotavatesse teadusuuringute projektidesse tehtavate ELi investeeringute suurendamine; nõuab lisaks, et EL ergutaks võtma vastu deklaratsiooni, mis oleks võrreldav 2001. aasta Doha deklaratsiooniga TRIPS-lepingu ja rahvatervise kohta, et edendada kliimasõbraliku tehnoloogia õiguspärast siiret arengumaadesse;

114. juhib tähelepanu sellele, et kliimasõbralikule taristule ja tootmismeetoditele üleminekul on otsustav tähtsus erainvesteeringutel ja majanduskasvul; rõhutab, et selliste investeeringute panust kliimameetmetesse ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse on vaja maksimeerida, sealhulgas stiimulite ning avaliku ja erasektori partnerluste edendamise kaudu; on seisukohal, et sel puhul on oluliseks vahendiks välisinvesteeringute kava; rõhutab lisaks, et kaasav ja jätkusuutlik areng ja majanduskasv on vajalikud, et võimaldada arengumaadel kliimamuutustega seotud üleminekust osa võtta, muu hulgas innovatsioonistrateegiate ja tehnoloogia arengu kaudu; on veendunud, et EL peaks kiiresti edendama vastutustundlikku ja jätkusuutlikku erasektori vahenditest rahastamist, pidades eelkõige silmas inimõigustealaseid kohustusi ja panustamist arengumaade majandusse; hoiatab aga, et erasektori vabatahtlikele jõupingutustele ei tohiks liigselt tugineda;

115. võtab teadmiseks kasvava huvi kliimasõbralike ja jätkusuutlike investeeringute standardite väljatöötamise vastu ning kordab oma muret, et erasektori algatuste levik muudab võrdlemise ja kontrollimise keeruliseks; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni ja rahvusvahelise üldsuse algatuste üle, nagu ülemaailmne kliimamuutuste liit+ (GCCA+) ja Roheline Kliimafond (GCF), mille eesmärk on toetada arengumaades võetavatesse kliimameetmetesse investeerimist ja selleteemalist poliitilist dialoogi; julgustab sellega seoses komisjoni ja liikmesriike rahvusvahelistel foorumitel veelgi rohkem osalema, et suurendada kliimameetmetesse tehtavate investeeringute tõhusust ja õiglust;

Kliimadiplomaatia

116. toetab kindlalt ELi poliitilise teavitustegevuse ja kliimadiplomaatia jätkamist ja edasist tugevdamist, mis on oluline partnerriikides kliimameetmete kasutusele võtmiseks ja üleilmse avaliku arvamuse jaoks; on siiski seisukohal, et tehtud jõupingutused on olnud selgelt ebapiisavad ning et komisjoni ja Euroopa välisteenistuse eraldatud inimressursid ei ole kaugeltki piisavad; teeb seetõttu ettepaneku selle valdkonna inimressursse märkimisväärselt suurendada; julgustab komisjoni ja liikmesriike käsitlema ELi kliimadiplomaatiat terviklikul viisil, luues seosed kliimamuutuste ja kestliku arengu, põllumajanduse, konfliktide lahendamise, rände ja humanitaarküsimuste vahel, et hõlbustada ülemaailmset üleminekut kliimaneutraalsusele, kliimamuutustele vastupanu võimele, kestlikule arengule ning toidu ja veega kindlustatusele;

117. rõhutab, et kliimamuutuste mõju rahvusvahelisele julgeolekule ja piirkondlikule stabiilsusele suureneb keskkonnaseisundi halvenemise, elatusvahendite kadumise, kliimamõjust tingitud ümberasumise ning sellega seotud mitmesuguste rahutuste tõttu, mille puhul on kliimamuutusi sageli võimalik käsitleda ohu mitmekordistajana; nõuab seepärast tungivalt, et EL ja liikmesriigid teeksid koostööd oma partneritega kogu maailmas, et kliimamuutuste destabiliseerivat mõju paremini mõista, integreerida, ennetada ja juhtida; ergutab rakendama peamiste võimalike murdepunktide puhul, mis võivad õõnestada jätkusuutlikke struktuure ja ökosüsteeme suuremates piirkondades või kontinentidel, varajase hoiatamise programmi;

118. väljendab heameelt kohustuse üle vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja konkreetsete meetmete üle, mida on selleks võetud paljudes maailma paikades, näiteks paljude arengumaade ja väikeste saareriikide võetud väga ambitsioonikad kohustused; peab siiski kahetsusväärseks vähest ambitsioonikust ja arutelu puudumist riiklikult kindlaksmääratud panuste suurendamise üle paljudes tähtsamates majandusriikides; tuletab meelde, et EL tekitab 9 % ülemaailmsest kasvuhoonegaaside heitest, kuid seal elab vaid 6,7 % maailma elanikkonnast, mistõttu on äärmiselt oluline, et EL näitaks üles suuremat ambitsioonikust, arvestades eelkõige oma ajaloolist vastutust kliimamuutuste eest ja vajadust olla ülejäänud maailmale heaks eeskujuks; rõhutab, et Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine ja murdepunktide vältimine ei ole võimalik, kui teised tähtsamad majandusriigid suuremat ambitsioonikust ei toeta;

119. palub komisjonil viivitamata analüüsida võimalust võtta täiendavaid meetmeid, et julgustada teisi tähtsamaid majandusriike suurendama oma riiklikult kindlaksmääratud panuseid, rakendama konkreetseid lisameetmeid ja kaaluma uuenduslikke käsitusi;

120. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama kõiki olemasolevaid vahendeid (nt rahvusvahelised läbirääkimised, kaubandus- ja piirkondlikud lepingud, rahvusvahelised partnerlused), et edendada koostööd ülemaailmsel üleminekul kliimaneutraalsusele, kliimamuutustele vastupanu võimele, kestlikule arengule ning toidu ja veega kindlustatusele;

121. rõhutab vajadust lõimida kliimaeesmärgid kõigisse ELi poliitikavaldkondadesse, sealhulgas kaubanduspoliitikasse; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik ELi allkirjastatavad uued kaubandus- ja investeerimislepingud oleksid täielikult kooskõlas Pariisi kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkidega ning et keskkonda ja kliimat käsitlevad sätted oleksid õiguslikult siduvad ja jõustatavad; palub komisjonil koostada ja avaldada põhjaliku hinnangu, mis käsitleks olemasolevate ja tulevaste lepingute kooskõla Pariisi kokkuleppega; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik kaubanduslepingud sisaldaksid siduvaid sätteid Pariisi kokkuleppe järgimise kohta, sealhulgas sätteid metsade majandamise ja jätkusuutliku säilitamise kohta; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu kaubeldavate kaupade olelusringile kontseptsioonist tarbimiseni, kaitsma loodusvarasid ja võtma arvesse kumulatiivset mõju, sealhulgas transpordile;

122. kutsub komisjoni ja nõukogu üles lisama kaubanduslepingutesse Pariisi kokkuleppe, et luua kaubanduspartneritele stiimulid Pariisi kokkuleppes sätestatud eesmärkide saavutamiseks; kutsub komisjoni ja nõukogu samuti üles kaubanduslepinguid läbi vaatama, et lisada neisse kahepoolsetesse lepingutesse edasipüüdlikud kliimaalased kohustused ja motiveerida seega partnereid võtma vastu Pariisi kokkuleppega kooskõlas olevaid kliimastrateegiaid;

123. tunneb suurt heameelt, et Venemaa on andnud teada kavatsusest Pariisi kokkulepet rakendada;

124. tunnistab ELi ja USA partnerluse otsustavat tähtsust Pariisi kokkuleppe strateegiliste eesmärkide saavutamise ja muude edasipüüdlike strateegiate puhul; peab seetõttu veel kord kahetsusväärseks USA presidendi Donald Trumpi avaldust, milles ta väljendas kavatsust lõpetada Ameerika Ühendriikide osalemine Pariisi kokkuleppes; pooldab igati asjaolu, et suured USA osariigid, linnad, ülikoolid ja muud valitsusvälised osalejad jätkavad kampaania „We are still in“ (Oleme endiselt osalised) raames kliimameetmete rakendamist; väljendab lootust, et USA ühineb taas kliimamuutuste vastase võitlusega ning astub partnerluses ELiga esirinda, et pidada läbirääkimisi selliste ülemaailmsete kaubandus-, tööstus- ja energialepingute üle, mis oleksid Pariisi kokkuleppega kooskõlas;

125. mõistab teravalt hukka Brasiilia presidendi Jair Bolsonaro ja Brasiilia valitsuse leige reaktsiooni Brasiilias Amazonase piirkonnas toimunud enneolematult arvukatele ja ulatuslikele metsapõlengutele; on arvamusel, et EL ja selle liikmesriigid peaksid tegema rahvusvahelise koostöö ja abi kaudu kõik endast oleneva, et võidelda Amazonase ja muude maailma ökosüsteemides oluliste piirkondade keskkonnakahjustustega ning võtta arvesse omaenda kaubanduspoliitika võimalikku rolli;

Euroopa Parlamendi roll

126. on seisukohal, et kuna Euroopa Parlament peab andma rahvusvahelistele kokkulepetele oma nõusoleku ja tal on Pariisi kokkuleppe liidusisesel rakendamisel kaasseadusandjana keskne roll, peaks ta kuuluma lahutamatu osana ELi delegatsiooni; eeldab seega, et tal on lubatud osaleda COP25 raames Madridis toimuvatel ELi koordineerimiskoosolekutel ning et talle antakse alates läbirääkimiste algusest juurdepääs kõikidele ettevalmistavatele dokumentidele;

o

o o

127. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile palvega levitada seda kõikidele ELi mittekuuluvatele konventsiooniosalistele.